

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

Simion Gavrilă, *Despre muzee-muzeologie-muzeografie*, Editura Cartdidact, Chișinău, 2006, 248 p. + anexe

Lucrarea este structurată în zece capitole la care se adaugă două elogii semnate de Ion Niculiță și Ioan Opriș, o «rememorare» a conf. univ. dr. Rodica Ursu Naniu, o postfață, bibliografia și anexele.

Capitolul I, denumit *Particularitățile evoluției muzeologiei românești*, face referire la evoluția muzeelor din România în comparație cu situația muzeelor din Europa Apuseană. Autorul schițează în linii mari apariția ideii de muzeu în Europa încă din Antichitate, pentru ca mai apoi să prezinte primele manifestări muzeistice în Țările Române, dezvoltând și insistând asupra perioadei moderne și contemporane.

În capitolul al II-lea (*Muzee-muzeologie-muzeografie*) se reia ideea de evoluție a instituției muzeale în general, de la primele forme de manifestare până la marile colecții și muzee existente astăzi, prezentând-o acum sub forma unor note de curs. În cuprinsul aceluiași capitol sunt explicate noțiunile de muzeu, muzeografie-muzeologie, științe și tehnici muzeale, cu exemple din experiența unor instituții muzeale din România și din lume. Cu această ocazie, autorul atrage atenția și asupra metodelor învechite și depășite care încă sunt aplicate în muzeele românești.

Pornind de la definiția termenului de *muzeu*, formulată de Consiliul Internațional al Muzeelor (ICOM), semnatarul lucrării rezumă în capitolul al III-lea, *Funcțiile muzeului și problema cercetării*, menirile cele mai importante ale muzeului și anume, acelea de constituire și dezvoltare a colecțiilor, conservarea, restaurarea și protejarea lor și valorificarea în scop cultural-educativ pentru toate categoriile de public. Fiecare funcție este explicată și întărită cu exemple din experiența profesională a autorului, fiind prezentate și concluziile sale personale.

Capitolul al IV-lea, intitulat *Cercetări muzeale de teren și problema educației*, tratează un subiect de mare actualitate, anume acela al educației în muzeu sau pentru muzeu. Autorul menționează că, spre deosebire de Europa Apuseană, unde cele mai multe din muzee s-au constituit din colecții private, fără a avea la bază o cercetare științifică, în România situația a fost diferită, deoarece muzeele s-au organizat pe baza rezultatelor cercetărilor de teren. Astfel muzeografului-cercetător i se deschid o serie de posibilități și oferte de ordin educativ, pentru constituirea responsabilității moral-etice și juridice ale „publicului” față de valorile de orice fel (de istorie, științele naturii, etnografie, de artă). Pe un ton nostalgic dar pătimaș, autorul povestește experiențele personale de care a avut parte în lungile căutări după vestigii arheologice, precum și programele educative aplicate în muzeul tulcean. În cadrul activităților muzeale expoziția este cea care dă posibilitatea valorificării educaționale a patrimoniului muzeal și comunică direct cu vizitatorii. Pornind de la aceste coordonate, autorul detaliază tipurile de expoziție și modalitățile de creare a lor, pentru a atrage un număr cât mai mare exemplificând din nou cu momente din propria experiență.

Capitolul V, *Principii și metode folosite în dezvoltarea unui muzeu provincial* se constituie într-o veritabilă pagină de istorie a instituției muzeale tulcene, din momentul numirii sale ca director al acestei instituții.

Capitolul VI, *Două proiecte de organizarea unor complexe muzeale*, prezintă în amănunt vechiul proiect al autorului privind crearea și organizarea unui Complex muzeal. Inițial, proiectul a fost conceput în 1968, pentru ca, mai apoi, în 1972, să fie supus unei dezbateri de specialitate pe plan național.

Apariția și dezvoltarea conceptului de ecomuzeu – ce înseamnă, ce beneficii, dar și ce probleme implică – sunt tratate în paginile celui de-al VII-lea capitol *De ce un Institut de Cercetări Ecomuzeale la Tulcea*. Autorul explică și motivează puternic rațiunea pentru care a fost creată la Tulcea această instituție.

Capitolul următor, *Îndreptar privind modul de organizare și funcționare a I.C.E.M. Tulcea*, prezintă regulamentul de organizare și funcționare al instituției, cadrul legal în care își desfășoară activitatea.

Capitolul al IX-lea, redactat în limba franceză, este denumit *L'activité de recherche au cadre du projet de partenariat „Le monitoring des bassins fluviaux européens” (M.E.F.)*, reprezentând de fapt o comunicare susținută de autor la Seminarul Internațional „Gestão do Território na Europa” – Abrantes, 18-19 ianuarie 2001, Portugalia și apărută în seria *Area domeni*, 1, Tomar, 2002, p. 181-210.

Ultimul capitol – *Gnoseologia metodologiei în dezvoltarea muzeologiei românești ...se vrea un semnal de alarmă referitor la declinul muzeologiei-muzeografiei românești în general*. Vasta sa activitate științifică și experiența personală îi conferă autorului posibilitatea de a se exprima cu privire la viitoarele programe de formare a muzeografilor, a căilor care ar trebui urmate pentru ca instituția muzeală să nu-și piardă rațiunea pentru care a fost creată.

Postfața îi dă ocazia autorului să-și exprime gândurile care nu au putut fi expuse în prefață, mulțumind tuturor aceluia care au contribuit „la această lucrare, unitară prin diversificarea ei, amplificată de acțiuni, forme și culori” – muzeul tulcean.

Adina Ignat